

„În centrul politicii externe se află protejarea și promovarea intereselor țării și ale cetățenilor noștri”

Interviu cu dna Natalia GHERMAN, viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe și integrării europene al Republicii Moldova

CORRESPONDENTUL: Stimată doamnă Viceprim-ministru, Vă rugăm respectuos să faceți o succintă trecere în revistă a celor mai importante realizări ale statului nostru în domeniul politicii externe pe parcursul anului 2013 și în primele șapte luni ale anului curent.

Natalia GHERMAN: În primul rând, cred că putem deja afirma despre anul 2014 că a fost unul al succeselor istorice: mai întâi liberalizarea regimului de vize și mai apoi semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană au dovedit că Republica Moldova se află pe calea cea dreaptă, fiind-i recunoscute progresele, iar eforturile răsplătite. E important aici de reamintit că pentru aceste două date istorice s-a muncit din greu timp de mai mulți ani la nivelul tuturor instituțiilor statului. Dar dacă anul 2014 a fost unul al laurilor, despre 2013 putem spune că a fost unul al sprintului.

În 2013 Republica Moldova a continuat să avanseze cu pași rapizi în traiectoria sa europeană datorită atât reformelor realizate pe plan intern, cât și valorificării oportunităților oferite de UE și statele-membre în acest scop. Oficialii moldoveni au avut o prezență constantă pe agenda de întâlniri a europenilor pentru a alina sprijinul în favoarea priorităților europene ale Moldovei. În același timp, în 2013 țara noastră a fost vizitată de doisprezece miniștri de externe ai statelor-membre ale UE, unii dintre care au vizitat Republica Moldova pentru prima dată. Susținerea oficialilor UE a fost reflectată pe parcursul anului trecut și de vizitele la Chișinău ale Comisarilor europeni, printre care Stefan Füle, care a participat

la deschiderea oficială a Zilelor Europei 2013 în RM și la reuniunea Forumului Societății Civile din 3 octombrie, Dacian Cioloș, Comisarul pentru Agricultură, Gunther Oettinger, Comisarul pentru Energie care a participat la inaugurarea lucrărilor de construcție a gazoductului Iași-Ungheni și Catherine Ashton, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru Politica Externă și de Securitate. Toată această activitate diplomatică intensă a contribuit la consolidarea continuă a dialogului politic cu UE, precum și la impulsivitatea implementării reformelor interne ajustate standardelor și principiilor europene.

Anul 2013 a fost un an al eforturilor incommensurabile în ce privește implementarea Planului de Acțiuni privind Liberalizarea Regimului de Vize, eforturi ale căror rezultate le vedem acum în călătoria fără vize în Europa. Numai în perioada 18 februarie – 15 martie 2013 am găzduit la Chișinău Misiunile de Evaluare ale UE privind nivelul de implementare a celei de-a II-a faze a PALV. În total, RM a fost vizitată de 10 grupuri separate de evaluare, urmând blocurile tematice ale Dialogului RM-UE privind liberalizarea regimului de vize, cum ar fi securitatea documentelor, azilul, managementul frontierei și al migrației, protecția datelor cu caracter personal, cooperarea judiciară, prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, relațiile externe și drepturile fundamentale. Cu alte cuvinte, prin acest plan de acțiuni Republica Moldova a trecut printr-un proces de reformare la scară largă. Datorită reformelor din acest cadru avem astăzi frontiere mai bine păzite, po-

lițiști mai bine echipați și mai responsabili, drepturi fundamentale asigurate în mod egal pentru toți.

În același timp, Moldova a încheiat negocierile la textul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană care include și crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător. Acest Acord este considerat a fi cel mai amplu document de asociere la Uniunea Europeană având în vedere că include principii de reformare a tuturor sectoarelor vieții publice.

O altă reușită a politicii externe a țării noastre din anul 2013 a fost consolidarea relațiilor bilaterale cu statele europene și nu numai, mai ales în ce privește consolidarea sprijinului acestora a traiectoriei europene a Moldovei. În acest context, vreau să menționez reuniunile Comisiilor mixte de Cooperare în domeniul integrării europene cu Lituania, Slovenia, România, precum și faptul că s-a pus baza cooperării în același sens cu Republica Elenă și Croația. La fel de fructuoasă a fost și cooperarea pe dimensiunea parlamentară, Parlamentul European fiind, fără îndoială, printre cei mai mari susținători ai viitorului european al Moldovei.

S-au înregistrat succese la nivelul cooperării sectoriale: a fost lansată construcția gazoductului Iași – Ungheni care a devenit operațional din 27 august 2014, au fost înregistrate rezultate palpabile în promovarea obiectivului de conectare a rețelei de transport a Republicii Moldova la cea europeană.

Anul 2013 s-a încheiat cu vești bune pentru Moldova – la 27 noiembrie, Comisia Europeană a prezentat propunerea de scoatere a Republicii Moldova din lista țărilor, cetățenii cărora au nevoie de viză pentru a intra în spațiul Schengen, iar la Summit-ul Parteneriatului Estic de la Vilnius, 28-29 noiembrie, Republica Moldova a parafat Acordul de Asociere, inclusiv ZLSAC și s-a stabilit semnarea lui nu mai târziu de august 2014.

Revenind la anul 2014, nu cred că mai

este nevoie să reamintim evenimentele arhicunoscute de acum câteva luni. Trebuie să menționăm, în schimb, eforturile mai puțin vizibile din acest an direcționate spre aceea ca semnarea Acordului să nu devină doar o dată în calendar. Când spun aceasta mă refer la faptul că, pe lângă semnarea AA și liberalizarea regimului de vize, am reușit să obținem dublarea de două ori a cotelor la exportul de produse agricole din țara noastră. În afară de aceasta, s-a lucrat intens pe plan intern la elaborarea Planului Național de Implementare a Acordului de Asociere, pentru care, înainte de adoptarea sa prin Hotărâre de Guvern, în luna iunie au fost organizate consultări publice cu societatea civilă. Între timp, autoritățile, de fapt, întreaga societate au fost angrenate într-o amplă campanie de informare cu privire la integrarea europeană a Republicii Moldova, astfel încât cetățenii să înțeleagă și să-și apropieze valorile europene. Adoptarea normelor și standardelor europene nu înseamnă numai deținerea unui pașaport biometric, dar și un comportament civilizat, deschidere, respect pentru diversitate.

COR.: Dacă e să vorbim de realizări, cititorii revistei ar fi interesați să afle mai multe cu privire la progresele noastre în domeniul respectării drepturilor omului, având în vedere angajamentele asumate pe plan internațional?

N. G.: Cred că este foarte important să menționăm succesele Republicii Moldova în acest domeniu, având în vedere că acest subiect nu este la fel de bine mediatizat și cunoscut publicului din țara noastră. Pe parcursul anului 2013 a fost înregistrată o dinamică progresivă în implementarea obiectivelor de cooperare ale Republicii Moldova cu Consiliul Europei (CoE), în particular, în vederea trecerii la etapa de postmonitorizare, precum și a activităților direcționate spre consolidarea abordărilor la nivel național și multilateral al spectrului drepturilor omului, inclusiv din perspectiva finalizării mandatului de membru în

Consiliul ONU pentru Drepturile Omului (CDO). Totodată, o serie de eforturi consistente au fost acordate primului Raport de evaluare a situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM (Raportul Hammarberg).

În contextul procesului de reformare a Consiliului Europei și ameliorării mecanismelor de monitorizare a structurilor CoE, dar și a monitorizării Republicii Moldova de către Adunarea Parlamentară a CoE (APCE), în iunie 2013 a avut loc vizita delegației Secretariatului CoE, care s-a soldat cu adoptarea Raportului privind bilanțul cooperării Republicii Moldova cu Consiliul Europei în perioada iunie 2011 – iulie 2013, precum și decizia Comitetului de Miniștri al CoE privind activitățile de dezvoltare și consolidare a stabilității democratice în Republica Moldova în care a fost salutat progresul atins în domeniul reformei justiției, poliției, drepturilor omului și politicii antidiscriminare. În același timp, autoritățile naționale au fost încurajate să mențină cooperarea cu CoE pentru perfecționarea cadrului electoral, a reformei constituției, reformării sectorului justiției și structurilor de drept, luptei împotriva corupției, libertății presei, democrației locale, măsurilor de consolidare a încrederii, iar Secretariatul CoE a fost invitat să elaboreze în colaborare cu autoritățile statului documentul-cadru de asistență.

În paralel, pentru domeniile restante, la inițiativa CoE și Uniunii Europene, în strânsă cooperare cu autoritățile naționale, a fost elaborat Planul de acțiuni privind susținerea reformelor democratice în Republica Moldova pentru anii 2013-2016, care fiind bazat pe obiectivele și rezultatele scontate raportate la angajamentele restante față de CoE, proiectele deja în derulare pe linia UE și prioritățile instituționale și naționale și constituind un cadru de politici strategice, menit să ajute autoritățile RM la promovarea reformelor, a fost calificat drept un document inovator pentru CoE.

Prin urmare, adoptarea raportului și rezoluției APCE privind onorarea obligațiilor și angajamentelor Republicii Moldova 1955 (2013) din 2 octombrie, în care pentru prima dată se recunoaște perspectiva de finalizare a monitorizării RM reprezintă o evoluție marcantă în cooperarea cu CoE. Mai mult decât atât, urmare a analizei interne, inclusiv a rapoartelor menționate deja și a Raportului de evaluare a implementării Planului de acțiuni privind onorarea angajamentelor RM față de CoE (adoptat de Parlament la 12.07.2012) a fost trasată foaia de parcurs în acest sens.

Asigurarea promovării și respectării drepturilor omului în contextul sistemului ONU a constituit, de asemenea, una dintre prioritățile de activitate ale MAEIE în 2013, în special în virtutea exercitării de către țara noastră a mandatului de membru al Consiliului pentru Drepturile Omului (CDO).

Pornind de la interesele naționale în CDO și în corelație cu tendințele recente în materia drepturilor omului au fost promovate poziții noi consistente în domeniul abolirii totale a pedepsei capitale, libertății de exprimare, inclusiv prin Internet (din perspectiva susținerii ab initio/2010 a declarației și rezoluției CDO privind protecția și promovarea drepturilor omului pe Internet, în 2013 a fost lansată procedura de aderare la Coaliția privind Libertatea în spațiul virtual/Freedom Online Coalition, la începutul acestui an RM devenind membru al acestui for).

În calitatea sa de membru al Troicii mecanismului CDO privind Evaluarea Periodică Universală a drepturilor omului (Universal Periodic Review - UPR) RM a participat activ la procesul de examinare a statelor din ciclul II, activități relevante în domeniu continuând și în acest an.

Din perspectiva celor menționate, este de concluzionat că statutul Republicii Moldova de membru al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului (CDO) în perioada 2010-2013 a constituit un exercițiu util

pentru mobilizarea eforturilor naționale în avansarea agendei drepturilor omului, dar și pentru constatarea realizărilor și bunelor practici în domeniu. Din aceste considerente și având în vedere finalizarea în decembrie 2013 a mandatului de membru în CDO a fost efectuată evaluarea angajamentelor asumate de țara noastră la alegerile din 2010 și, concomitent, a fost avansată candidatura RM pentru un nou mandat în CDO pentru perioada 2020-2022. În același timp, a fost înaintată și candidatura nominală a reprezentantului Republicii Moldova la alegerile din 2015 în Comitetul ONU împotriva Torturii (CAT).

Este, de asemenea, important de accentuat în acest context că activitățile și progresele realizate în domeniu au fost coroborate cu angajamentele și planurile de acțiuni pe linia integrării europene a țării, procesul în sine reprezentând un mediu favorabil pentru atingerea obiectivelor în vederea asigurării respectării drepturilor omului în țara noastră, atât în trecut, cât și în viitor.

Corespunzător, urmare a evaluării acțiunilor întreprinse, a problemelor identificate și a priorităților actuale de politică externă, inclusiv în contextul integrării europene, și în anul în curs activitățile majore în acest domeniu vor fi axate pe intensificarea eforturilor pe plan bilateral și multilateral pentru promovarea și avansarea discuțiilor privind perspectivele acordării RM a etapei de postmonitorizare în relația cu CoE; continuarea sincronizării acțiunilor pe linia CoE cu cele de pe filiera UE, inclusiv în domeniul drepturilor omului, prevenirii spălării banilor, corupției, traficului de ființe umane etc.; informarea constantă a oficialilor CoE și APCE pe marginea acțiunilor implementate din Planul de acțiuni privind onorarea angajamentelor RM; asigurarea acțiunilor de follow-up la Raportul privind evaluarea situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM; fortificarea dialogului cu societatea civilă și mass-media și, în linii mari, pe implementarea Planului Național

de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului (PNADO) pentru anii 2011-2014.

În acest proces amplu, contăm în continuare pe un dialog continuu și productiv, dar și pe susținerea și cooperarea cu instituțiile internaționale și naționale, precum și pe societatea civilă din țară.

COR.: Cum apreciați Dumneavoastră relațiile actuale ale RM cu SUA, ce întreprind forurile noastre superioare pentru a intensifica aceste relații?

N. G.: Relațiile dintre Republica Moldova și SUA sunt strânse ca niciodată. Obiectivul nostru este să avansăm în consolidarea relației noastre de prietenie.

În acest an am reușit să lansăm Dialogul Strategic RM - SUA care ne va permite să promovăm activ cooperarea bilaterală prin stabilirea unui mecanism permanent de consultări în domeniile politic, comercial-economic, energetic și de securitate, al supremației dreptului.

Dialogul politic moldo-american este foarte intens, doar în anul curent au avut loc vizitele Primului-Ministru și Președintelui Parlamentului RM la Washington, multiple delegații guvernamentale și parlamentare ale SUA au vizitat Republica Moldova. Aceste vizite constituie un mesaj de continuitate a unei tradiții de prietenie și sprijin politic dintre țările noastre, ce capătă o semnificație deosebită în anul curent, care este unul crucial pentru destinul european al Republicii Moldova și pentru continuitatea eforturilor noastre de edificare a unui stat democratic, stabil și prosper.

O altă realizare a fost relansarea activității comisiei comerciale RM-SUA, care va contribui la intensificarea raporturilor bilaterale comercial-economice. RM este interesată de susținerea SUA în constituirea unui Fond de Stabilizare/Dezvoltare, prin care Guvernul RM ar putea atrage investitori strategici, interesați de PPP și proiecte durabile în RM.

Totodată, Guvernul SUA și poporul american continuă să ne susțină prin asis-

tență și sprijin generos (în valoare totală de aproximativ 1,2 mlrd. dolari SUA, oferit pe parcursul celor 23 de ani de independență) în edificarea unei societăți democratice cu o economie de piață și instituții funcționale în RM. Un exemplu recent este proiectul MCC în valoare de 262 mln. USD pentru construcția drumurilor și sistemelor de irigare din RM.

COR.: Ar fi firesc să nu trecem cu vederea nici starea actuală a relațiilor moldo-ruse, în special colaborarea economică bilaterală...

N. G.: Republica Moldova a pledat și pledează, în continuare, pentru un dialog constructiv și pragmatic cu Federația Rusă, bazat pe respectul reciproc al ambelor părți. Republica Moldova este dispusă să depună toate eforturile în vederea extinderii și aprofundării relațiilor bilaterale moldo-ruse, precum și identificării unor soluții reciproc acceptabile vis-à-vis de problemele existente în relațiile dintre statele noastre.

După cum cunoașteți, la momentul actual, relațiile moldo-ruse trec printr-o etapă mai dificilă. Constatăm, cu regret, că autoritățile ruse au adoptat în mod unilateral o serie de acțiuni neprietenoase la adresa țării noastre. În particular, este vorba de sistarea livrărilor de vinuri, fructe și conserve. Ulterior, Guvernul Federației Ruse a adoptat o Hotărâre privind introducerea de la 1 septembrie curent a taxelor vamale pentru 19 categorii tarifare de mărfuri importate din Republica Moldova.

Aș dori să menționez, că ne aflăm într-un dialog continuu cu partenerii ruși în vederea depășirii obstacolelor create în comerțul bilateral. Contăm pe faptul că, abordând problemele apărute în mod constructiv, vom reuși să readucem raporturile dintre țările noastre într-o albie caracteristică relațiilor tradiționale, bazate pe respect și susținere reciprocă.

COR.: Cum apreciați Dumneavoastră, în calitate de ministru de externe, even-

nimentele de ultimă oră din Ucraina și cum urmează a fi edificate în continuare relațiile politico-economice cu această țară?

N. G.: Urmărim cu profundă îngrijorare escaladarea dramatică a situației din Ucraina, inclusiv manifestările violente care au loc în regiunile de est ale Ucrainei soldate cu pierderea de vieți omenești. Exprimăm sentimentele noastre de prietenie și solidaritate cu poporul ucrainean, căruia îi dorim să depășească cât mai rapid grelele încercări prin care trece în ultimul timp.

Confirmăm și pe această cale sprijinul nostru ferm pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei care este unul dintre principiile fundamentale ale dreptului internațional. Totodată, Republica Moldova sprijină eforturile depuse de către autoritățile ucrainene și de către actorii internaționali implicați în vederea deescaladării situației din Ucraina și instaurării unui climat de pace și bună înțelegere în această țară.

Referitor la relațiile moldo-ucrainene, țin să menționez, că Ucraina, țară vecină și prietenă a Republicii Moldova, este unul dintre principalii parteneri politici și comercial-economici ai țării noastre. Ucraina joacă un rol esențial pentru efectuarea tranzitului de mărfuri moldovenești spre piețele estice.

Pornind de la cele expuse, Republica Moldova va menține în continuare cu partenerii ucraineni un dialog politic intens, orientat spre aprofundarea relațiilor noastre, inclusiv în contextul parcursului european comun.

COR.: Relațiile Republicii Moldova cu România le putem aprecia la ora actuală ca fiind mai mult decât bune și speciale. Dar nu vi se pare că există totuși unele aspecte în relațiile economice, mai ales, care trebuie intensificate și urgentate, ele urmând a fi chiar mai eficiente?

N. G.: Relațiile între Republica Moldova și România continuă să înregistreze pro-

grese și se dezvoltă pe un făgaș pragmatic. Ambele state doresc să consolideze relațiile bilaterale în domeniile prioritare de cooperare. A se remarca faptul că în anul 2013 volumul comerțului bilateral a depășit deja cifra de un miliard de dolari SUA.

Partea română susține cu consecvență cursul proeuropean al RM, apropierea noastră de Europa și suntem convinși că, și în continuare, va promova o atitudine activă în dezbaterile din interiorul UE legate de perspectivele europene ale Republicii Moldova. La 27 august 2014 a fost pus în funcțiune primul element de interconexiune în domeniul energetic între RM-România - gazoductul Iași-Ungheni. În condițiile dificile legate de restricțiile impuse la exportul unor produse pe piețele din Est, România ne sprijină în promovarea exporturilor moldovenești pe piața UE.

Apreciem disponibilitatea României de a oferi și în continuare prin intermediul Asistenței pentru Dezvoltare sprijinul financiar și tehnic necesar implementării politicilor de dezvoltare și reforme în RM. De exemplu, în anul 2014 vor fi finanțate opt proiecte în diverse domenii. Împreună dorim să realizăm lucruri foarte concrete, care țin de interconexiune în domeniul energiei electrice, transporturilor, construcțiilor podurilor și alte proiecte cu impact social și economic important pentru cetățenii din ambele țări. România ne acordă un ajutor consistent în domeniul educației. Aș menționa cu titlu aparte asistența de 20 de milioane de euro Republicii Moldova pentru a dezvolta infrastructura preșcolară.

COR.: Care sunt ultimele evoluții în ce privește reglementarea conflictului transnistrean?

N. G.: Reglementarea transnistreană rămâne în continuare a fi una dintre problemele prioritare pe agenda autorităților moldovenești. În ultimul timp, observăm un interes sporit al principalilor actori internaționali vis-a-vis de subiectul transnistrean. Este important ca partenerii noș-

tri externi care participă la negocierile în formatul 5+2 să promoveze o agendă și obiective comune. Suntem în contact permanent cu interlocutori de la Viena, Bruxelles, Moscova, Kiev, Washington și alte capitale interesate.

Obiectivul nostru final este cunoscut. Dorim atingerea unei soluții politice cu prinzătoare și de durată a conflictului, bazată pe respectarea suveranității și integrității teritoriale a RM, iar regiunea transnistreană urmează să obțină un statut special în componența Republicii Moldova. De menționat că parametrii de bază au fost confirmați în textele Declarațiilor ministeriale cu privire la negocierile vizând procesul de reglementare transnistreană în formatul 5+2, aprobate la reuniunile Consiliului de Miniștri al OSCE de la Dublin (2012) și Kiev (2013). Astfel, regiunea transnistreană urmează să beneficieze de un statut special care ar oferi un nivel larg de autonomie și ar asigura un mecanism eficient de luare a deciziilor în cadrul țării reintegrate.

Principalul mecanism prevăzut pentru soluționarea conflictului transnistrean continuă a fi negocierile în formatul 5+2. La momentul actual, putem constata lipsa progreselor majore în procesul de negocieri. De la începutul anului, au avut loc doar două runde de negocieri, următoarea rundă fiind programată pentru toamna anului curent. Discuțiile sunt focusate preponderent pe problemele social-economice. Cu regret, „coșul trei” al agendei de negocieri, în cadrul căruia urmează să fie abordate subiecte politice și de securitate, este în continuare blocat de către Tiraspol. Credem că o asemenea abordare nu ne apropie de o decizie comună.

Un alt aspect important al procesului de reglementare transnistreană îl reprezintă promovarea măsurilor de consolidare a încrederii dintre ambele maluri ale Nistrului. Activitatea Grupurilor de lucru sectoriale oferă o platformă favorabilă de dialog în acest sens. Pentru noi este foarte impor-

tantă menținerea unui dialog activ, la toate nivelurile, cu Tiraspolul în vederea avansării procesului de reglementare.

În paralel, promovăm și obiectivul reducerii factorului militar în regiune. Pledăm pentru finalizarea retragerii forțelor militare și stocurilor de muniții ale Federației Ruse de pe teritoriul țării. La fel este important de a menține stabilitatea în Zona de Securitate și de a evita acțiuni unilaterale care ar putea destabiliza situația în țară.

Însă sarcină numărul unu este să facem astfel încât condițiile de viață ale oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului să devină mai bune și să existe o perspectivă clară de dezvoltare economică, respectare a drepturilor omului și promovare a normelor democratice. Reglementarea conflictului transnistrean va crea o astfel de perspectivă pentru regiunea transnistreană.

COR.: Care sunt, în opinia Dumneavoastră, direcțiile principale și prioritățile politicii externe a țării noastre pentru anul în curs?

N. G.: Prioritățile politicii externe pe anul 2014 se încadrează, bineînțeles, în cursul deja stabilit de integrare europeană a Republicii Moldova și aici trebuie să observăm cum prioritățile de politică externă coincid cu strategia de dezvoltare și modernizare a țării, mă refer, în special, la reforma justiției și consolidarea unei economii de piață competitive.

Anul acesta eforturile noastre sunt orientate spre a obține tot sprijinul extern necesar implementării cât mai eficiente a AA/ZLSAC. În primul rând, va trebui să ne asigurăm că de implementarea provizorie a prevederilor Acordului (începând cu 1 septembrie 2014) vor putea profita, mai ales, producătorii moldoveni afectați de interdicțiile impuse de Federația Rusă. De asemenea, pe agenda de politică externă se va încadra și asigurarea sprijinului partenerilor europeni pentru implementarea Acordului.

La acest capitol simt nevoia de a reamini-

ti cetățenilor noștri că Acordul de Asociere oferă, în primul rând, un nou cadru juridic de cooperare între Moldova și Uniunea Europeană. Acesta vine, pe de o parte, să consolideze apropierea noastră politică de UE, iar pe de altă parte, Acordul reprezintă cel mai complex document, angajament dacă doriți, de modernizare profundă a țării, de reformare a tuturor nivelurilor vieții publice. Efectul imediat, de natură politică, cred că este deja vizibil: dovadă e faptul că partenerii europeni au răspuns prompt la necesitățile Republicii Moldova, modificând deja cotele de export negociate anul trecut. Cu siguranță, cetățenii Republicii Moldova vor resimți efectele îmbunătățirii cadrului normativ în numeroase domenii: de la protecția consumatorului până la posibilitatea de a vedea declarațiile de venituri ale judecătorilor sau cele de finanțare a partidelor politice. La nivel economic va crește calitatea și varietatea produselor, producătorii și importatorii moldoveni nu vor mai putea ignora nevoile consumatorului, stabili prețuri exorbitante sau abuza de poziția de monopol. Ei vor trebui să se adapteze noilor reguli de calitate și competitivitate.

În afară de implementarea Acordului de Asociere, în acest an va fi extrem de important să demonstrăm sustenabilitatea reformelor implementate în cadrul Planului de acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize. Respectarea regimului liberalizat de vize va reprezenta pentru noi un test de maturitate, o dovadă a faptului că reformele adoptate funcționează și că aduc schimbare reală în viața cetățenilor.

Prioritățile de politică externă ale Republicii Moldova sunt orientate strategic spre intensificarea și extinderea relațiilor noastre cu partenerii externi. În timp ce integrarea europeană are statut de prioritate națională, cooperarea la nivel bilateral și multilateral constituie, de asemenea, un element esențial pe agenda de politică externă a țării. În afară de acestea, bineînțeles, soluționarea conflictului transnistrean

rămâne a fi una dintre direcțiile principale spre care sunt orientate eforturile și energia MAE IE.

Vorbind despre viziunile de perspectivă ale RM, ne propunem în continuare sporirea vizibilității țării în cadrul ONU și avansarea participării la procesul decizional al organizației. În acest sens, eforturile noastre se concentrează pe încheierea cu succes a mandatului de stat-membru al Comitetului pentru Programe și Coordonare și Comisiei pentru Populație și Dezvoltare, ambele fiind structuri subsidiare ale Consiliului Economic și Social ONU. În aceeași ordine de idei, se înscrie faptul că deja ne-am înaintat candidatura națională pentru un nou mandat la alegerile în Consiliul Economic și Social ONU (2016-2018) și Consiliul ONU al Drepturilor Omului (2020-2022). În egală măsură este important a menționa rolul activ al țării noastre în elaborarea agendei de dezvoltare ONU post-2015 și formularea noilor obiective de dezvoltare, numite *Sustainable Development Goals*, RM fiind printre primele țări care au organizat consultări naționale în acest sens cu suportul partenerilor de dezvoltare ONU.

Mizăm că această implicare, în afara faptului că va contribui la sporirea vizibilității RM, va oferi mai multă credibilitate la nivel internațional, precum și oportunitatea diversificării domeniilor de cooperare și de asistență externă din partea ONU și a partenerilor internaționali, ceea ce va permite realizarea agendei RM de dezvoltare, inclusiv pe dimensiunea de integrare europeană.

Concomitent cu eforturile noastre orientate spre avansarea procesului de integrare europeană, dar și spre sporirea vizibilității țării noastre în forurile internaționale, pe parcursul acestui an vom continua să consolidăm relațiile cu statele lumii pe dimensiunea bilaterală. De fapt, acest lucru se încadrează în abordarea comprehensivă, globală a politicii externe a Republicii Moldova. Integrarea europeană nu poate fi separată de relațiile bilaterale cu statele-

membre, la fel cum promovarea intereselor noastre în cadrul organizațiilor internaționale ar fi dificilă fără susținerea pe care o obținem la nivel bilateral.

Astfel, la capitolul cooperare bilaterală pot spune că în decursul acestui an vom continua să depunem eforturi în direcția extinderii cercului de parteneri ai RM, orientându-ne spre destinații poate mai puțin tradiționale, exemple elocvente în acest sens ar fi intensificarea dialogului politic și extinderii colaborării bilaterale eficiente și reciproc avantajoase cu Japonia, sau explorarea posibilităților de cooperare economică și comercială cu unele state din Golful Persic.

Dincolo de aceste aspecte ale politicii externe a RM despre care am vorbit, nu trebuie să uităm că în centrul acestei politici se află protejarea și promovarea intereselor țării și ale cetățenilor noștri. În acest sens noi am demarat un proces amplu de consolidare a relațiilor cu diaspora moldovenească de peste hotare, pentru care se lucrează în prezent la Strategia Națională „Diaspora – 2025.” Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a fost dintotdeauna și va continua să fie instituția care stă în serviciul cetățenilor noștri de peste hotare prin serviciile consulare pe care le oferim și care devin din în ce mai eficiente. În acest context se încadrează proiectul „Ambasada vine mai aproape de tine” implementarea căruia presupune deplasarea periodică a funcționarilor consulari ai RM în statele în care nu avem reprezentanțe, astfel, ușurând accesul cetățenilor noștri aflați în străinătate la servicii consulare de calitate și în mod operativ.

COR.: Vă mulțumesc pentru interviu și Vă urez Dumneavoastră, precum și instituției pe care cu onoare o conduceți noi realizări întru prosperarea țării noastre – Republica Moldova.

**Pentru conformitate:
Mihai MANEA**